

Işıklar Açık Kalsın

Mehmet Kahraman

4. BASKI

HECE

öykü

Mehmet Kahraman: 1978'de Afyonkarahisar/Çay/Bulanık'ta doğdu. İlkokulu Bulanık'ta, ortaöğrenimini Çay İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümünü bitirdi (2004). Hâlen bir kamu kuruluşunda çalışmaktadır. İlk iki kitabı *Minareden Düşen Ezan* (2014), *Işıklar Açık Kalsın* (2016) Hece Yayınlarından çıktı. Abdullah Harmancı ile birlikte *28 Şubat'a 28 Öykü* antolojisini hazırladı. 2016 yılında *Işıklar Açık Kalsın* öykü kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği ve Eskader öykü ödülleri ald. Öykü ve yazıları Heceöykü, Mahalle Mektebi, İtibar, Türk Dili, Dergâh, Temmuz ve Postöykü dergilerinde yayımlandı.

IŞIKLAR AÇIK KALSIN

MEHMET KAHRAMAN

HECE YAYINLARI

Hece Yayınları: 386
Öykü

Dördüncü Basım: Ekim 2019
©Hece Yayınları

Kapak Tasarımı:
www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık: HECE

Baskı:
www.dumat.com.tr

ISBN: 978-605-9279-81-9

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.
Konur Sokak Nu: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara
Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara
T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14
e-posta: hece@hece.com.tr
www.hece.com.tr
Sertifika No: 17672

İÇİNDEKİLER

GÜLÜMSEYİN / 7

SABAHA ÇOK VAR / 17

IŞIKLAR AÇIK KALSIN / 23

RESİM / 29

SUYA DEĞİYOR SAÇLARIN / 35

BENİ ÖLDÜRME / 43

ORTADA BİR ŞEY... / 53

DÜŞ BİRİKİNTİSİ / 59

HER ŞEY GÜZEL OLACAK / 65

AYNI MESELE / 71

DELİ BÜLBÜL / 77

AZAR AZAR BİRİKEN / 85

HİKÂYENİN SONU / 97

GÖLGE OYUNU / 105

Annem ve babam için...

GÜLÜMSEYİN

Gerçek nedir anlatayım sana.

Sabahı görmemiz bir mucizeydi. Günün ilk ışıkları vurduğunda, donmamış olmanın sevinci yüzlerimize yansımıştı. Hareketsizlikten uyuşan ayaklarımız açılınsın diye esnetme hareketleri yaptık. Sonrasında, macera aramaya gelmiş birkaç dağcı gibi fotoğraf çektirdik. Etraf kartpostallık manzarayla doluydu. Kar da parçalanan güneş objektife bakmamızı güçleştiriyordu. Bura ya bakın, diye seslendi fotoğrafçı çeken. Gülümseyin, çekiyorum.

Gece bitmek bilmemişti. Kaç kilometre yürümüştük? Yorgunduk. Bacak kaslarımız titriyordu. Altımızda kar kart kurt ediyordu. Bir süre sonra o ses kafamı tırmalamaya başladı, son suza dek böyle sürüp gidecekti sanki; gözlerim de yorulmuştu. Gözlük camından yansıyan beyazlık başımı ağrıtmıştı. Hayatımda o güne dek böylesine küfür ettiğimi hatırlamıyorum. Bir ara kafayı sıyırıp Allah'a kitaba saydırmaya başlamışım. Ne kadar tövbe etsem az. Hâlbuki yanımdakiler dua ediyor, bir şeyler mırıldanıyorlardı. Benim gibi bir iki kişi vardı, namaz abdest

yüzü görmemiş, dağa taşa basıyorlardı küfürü.

Düşünsene, dört beş ay öncesine kadar bambaşka bir hayatın içindeyken, şimdi doğunun ücra bir şehrinde, kendinden uzak, sırtında yirmi kiloluk yük, elinde bir daha hayatın boyunca dokunmayacağıın G3 piyade tüfeği, alışık olmadığıın şartlar ve on beş askerin sorumluluğu. İlk başlarda heyecanlıydı tabii ki. Macera olur diye düşünüyordum. İstanbul'a dönünce eşe dosta anlatacak anım olacaktı. Bol bol fotoğraf çektirecektim. Arkadaşlarda görmüştüm, makineliyle, kanasla, hatta roketatarla fotoğrafları vardı. Komando yazan bir bandana vardı başlarında, ne kadar heybetli görünüyorlardı. Askerliğin bu tarafları güzeldir. Mermilerle kalp yapar, sevdiğinin ismini yazarsın. Altmışlık ya da doksanlık kaset doldurur birilerine armağan edersin; senin armağan ettiklerin asla dinlemez bu kasetleri. Askerin doldurduğu müzikten de hayır gelmez ya, o da ayrı mevzu; Orhan, Müslüm, Ferdi, İbo... Nerede yanık sesli, acılı, hüznü, kahr dolu müzikler var, onları dinlerler. Gurbette bir başka olur bunları dinlemek.

Gece düşünüyorum. Parmak uçlarımdan ince bir sızı ağıyor yukarı doğru. Pançoyma sardığım ayaklarım karın üstünde sanki benim değil. Biraz sonra dişlerim birbirine vurmaya başlayacak. Artık titreyen kaslarımı hissetmiyorum. Uyusam, nasıl uyuyacağım? Uyusam geberip giderim belki de. Ara ara hayallerle dalıp ısınıyorum. Şimdi diyorum, kuzinenin önünde bir kedi gibi kıvrılıp yatmak vardı. Sıcaklık yüzünü okşayıp uykunun hafif kollarına alacak ve en güzel rüyaların içinde, kendinden geçecektin. Hayaller de soğuğu kesmeyince Raki'nin filmlerini düşündüm, acı yok, dedim kendi kendime, acı yok, üşümüyorum. Sonra bir hastir çektim. Üşüyorum anasını satayım. Bu gidişle sabah olmaz. Kendi kendime söylenirken nöbetteki asker yanıma geldi, usulca. Komutanım uyudunuz mu, diye seslendi. Ne var, dedim. Komutanım ben donuyorum, dedi. Gel aslanım, koynuma alıp ısıtayım seni, dedim soğuk bir şekilde. Bili-

yordum; ben de üşüyorum demedim. Hıyar işte, bilmiyor mu? İnsan nihayetinde, konuşunca, söylenince rahatlayacak.

Bak, şu uzun boylu olan. Zonguldaklı. İnce, sırtık gibi bir çocuk. İlkokuldan sonra okumamış, çıraklığa gitmiş. Kaynakçı mıydı neydi? Değirmen montaj işinde çalışıyormuş. Hepsinin ayrı bir hikâyesi var; hepsinin ayrı bir acısı. Dokunduğun yer sızlıyor âdeta. Biraz yakınlaşsan, hislerine ortak olsan baba gibi sarılırlar sana. Orada başka kime sarılacaklar? Ama ben kaldıramadım bu kadar derdi, tasayı, sıkıntıyı. İlgi lenmedim bir süre sonra. Kiminin parası gelmez, kiminin ailesi aramaz, kimi yeni evlenmiş gelmiştir karısını özler, kimi yavuklusunun hayaliyle yaşar; çocuğu olanlar daha bir başka, onların şafak hiç gelmez. Gece uyuyamayınca Zonguldaklının yanına indim, belki konuşur ısınırız. Konuşmak istemiyorum ya bu soğuk başka türlü çekilmez. Ellerimi apış arama sokup Zonguldaklıyı dinlemeye başladım. Daha doğrusu ben sordum o cevapladı. Kendimce araya girip nasihatler ettim babacan edayla. Her tamam mı, deyişimde emredersin komutanım, deyip durdu. Lan oğlum sus, emir vermiyorum, ikide bir emredersin deyip durma, diyorum, emredersin komutanım, diyor. Yanında Afyonlu var, o hiç konuşmaz. Soruları tek kelimelik cevaplarla yanıtlar. Üç kız, iki erkek kardeşinin olduğunu, annesinin kanserden öldüğünü, babasınınsa gelecek yıl emekli olacağını bin bir güçlülle öğrendim. Uzun Çarşı'da küçük bir şarküteride çalışıyormuş, asgari ücretle. Terhis olunca yine aynı işi yapacak, başka bildiği bir şey yok.

Sabaha dek kim bilir kaç eve girdik, kaç hayata misafir olduk o gece, bilemezsin. Anne babaların kalpleri nasıl atıyor gördük. Telefon konuşmalarını anlatıyor çocuklar, anneleri hep ağlıyormuş. Şehit haberlerini duydukça, ekranda alt yazılar geçtikçe huzursuz olup baygınlık geçiriyorlarmış. Ben bu duyguları pek yaşamadım. Babam sırf babalık görevini yapmış olmak için aradı birkaç kez. Anneminse kemikleri bile kalma-

mıştır mezarında. Velhasıl ne benim için üzülecek biri vardı ne de benim onlar için üzüleceğim biri. Belki biraz kardeşlerim. Ama zaten onlar da yollarını tuttular. Herkes kendi işinde gücünde. Seni tınmazlar. Bir de asteğmen olarak gelmişsin, herkes komutan biliyor seni, bir eli yağda bir eli balda, televizyonda gördükleri komutanlardan. Zararı yok öyle bilsinler, yeter ki beni gücendirmesinler.

Böyle konuşsam da içimdeki kaybolmuşluk duygusunu atamıyorum bir türlü. Dünkü şehit haberlerini seyrederken de yaşadım bu hissi. Askerler tabutları omuzlarına almış cenaze arabasına götürürken kendimi o tabutun içinde düşündüm. Etrafta ağlaşanlar benim için ağlıyorlardı, samimi insanlardı, beni seviyorlardı. Belki o küçük kız benim kızımdı. Ağlama kızım, ağlama. Geceleri hastalanıp ateşlendiğinde dahi dayanamazdım onu öyle görmeye... Ya şu, kucağında iki yaşlarında çocuk olan kadın? Metin görünmeye çalışıyor ama içten içe ciğeri yanıyor. Kucağındaki çocuğun hiçbir şeyden haberi yok. Bu amcalar niye toplandı burada, meraklı meraklı bakıyor. Ön sırada protokol var. Devletimizin büyük ricali önemli bir görev ifa ediyor. Seçimler de yaklaşıyor ne de olsa. Usulen birkaç kelam edecekler. Yüreğimiz yanıyor diyecekler. Bıçak kemiğe dayandı, diyecekler. Onlar konuşurken arkalardan uğultu yükselecek, lanetler yağacak, tekbirler getirilecek, zalimler için cehennem temenni edilecek, 'şehitler ölmez vatan bölünmez' sloganları atılacak ve böylece gönül rahatlığı içinde beni defnedip evlerine gidecekler. İki küçük kızı olan kadın için hayat bundan sonra başlayacak.

Ben kendi hayatımı düşünüyordum gecenin ilerleyen saatlerinde. Konuşamayacak kadar bitkindim. Bu karlı dağ başında ne işimizin olduğunu sorup, bastıyordum küfürü. Kime ne faydası vardı? Neden buradaydık? Bunun için mi okumuştum, bunun için mi?.. Hayatımın baharında üstelik. Belki şimdi iyi bir işim olacaktı; belki hayatımın aşkı olacak bir kızla tanışacaktım; belki mesleğime devam edecektim...

Yaşamımın her ânı kare kare geçiyordu gözümün önünden. Asla hatırlamayacağım şeyleri bile hatırladım o gece. Soğuk, bunun damarlarımı sızlatıyordu. Ortalık ağarmaya başlasa da bize faydası yoktu. Yine bembeyaz bir sabaha uyanacaktık. Bembeyaz sabah ifadesini İstanbullu bir züppeden çalıyorum; şerefsiz, hayatımın en soğuk esprisini yaptı sabah sabah: “Artıkın bembeyaz bir sayfa açtık komutanım.” Nasıl dövmezsin böylelerini? Alacaksın eline meşe sopasını, Allah yarattı demeyeceksin ama yok, dövemezsin. Kanunen de dövemezsin o ayrı, fakat bazen kanunu askıya alabilirsin. Herif balici, vücudunun çizilmemiş yeri kalmamış. Hele kolları, Ege kıyı şeridi gibi. Bir de İğdırlı vardı, o da İstanbul’da yaşıyor. Onun da birkaç yerinde çizik var. Oğlum sen manyak mısın, acımıyor mu, diye sordum bir keresinde. “Hissetmiyorsun ki komutanım, genellikle kafan uçmuş oluyor ama ben çoğunlukla sinirli olduğum anlarda kendimi alamayıp attım jileti. Tabii sinir geçince sızım sızım sızılıyor.” Arazi arama tarama sırasında İstanbulluyla çok konuşurduk. Konuşkan bir çocuktü. Hırsızlıktan sabıkası vardı. Bana arabaları nasıl çaldığını anlatırdı. Çalarken hiç yakalanmamış ama satmaya çalışırken iki kez yakayı ele vermiş, onda da kısa sürede çıkmış. Bu cesareti, bu gücü nereden buluyor, hep hayret etmişimdir. Yakalanmaktan korkmuyor, içeri girmekten, özgürlüğünün kısıtlanmasından. Hiç mi korkmaz, hiç mi endişelenmez insan? Mesela İğdırlı, bozuk aksarıyla hayat dersi vermeye kalkıyor bana. Marka giyinmenin faydalarını, hangi markayı nerede ucuza alacağını; sonra kaç kızı becerdiğini, kaç kişiyi hapa başlattığını, ara ara pişman olduğunu, bununla beraber yapacak da başka bir işinin olmadığını... Anlatıyor da anlatıyor. Lan oğlum, sallıyorsun anladık da, biraz desturlu salla be, diyorum. Niye öyle diyorsunuz komutanım, diyor. Netsin lan seni kızlar, tip yok, sıfat yok. Ama kızların istediği her şey var bende... Garibanlar, hep öyle sürüp gidecek sanıyorlar. Gezip tozup eğlenecekler. Bir erkek, bir kıza niye yedirir hiç düşünmezler ya da anlamak istemezler, ciddi ciddi

âşık olup evlenmenin hayalini kurarlar. Hiç evlenip de aile babası olacak tip var mı bende? İşte hayatın çelişkisi komutanım. Benim gibi berduşun yaşamı hoşlarına gider, özgür olurlar; iş evlenmeye geldi mi benden korkarlar ve beni kontrol altına almaya çalışırlar.

Bu böyle, açıklaması yok.

İnsan hayatı çok uzun, inan bana. Öyle anlar var ki, içine kaç ömür sığar tahmin edemezsin. O gün, o günün gecesi kaç ömür eskitmiştir Allah bilir. Hava zaten çelik gibi, bir de gecenin ayazı daha gitmeden üstümüzden, neye uğradığımızı bilemedik. Parmaklarımız güç bela tetiğe dokunabilmişti. Hani bilinen bir benzetme vardır, klişe, onu ödünç almadan olmaz: Hava hakikaten kurşun gibi ağırdı. Keleş sesleri buz gibi havayı kesip geçiyordu. Kime, nereye isabet ediyordu? Yalnızca, ciyuv, diye sesler yankılanıyordu kulaklarımda. Saklanacak hiçbir yer yoktu. Mevzi alamamıştık. Kabak gibi ortadaydık. Bir çare umarak karların içine atmıştım kendimi; başka ne yapabiliirdim? Tam kaç dakika sürdü bilemiyorum, zamanın hiç geçmediği anlardan biridir o an. İnsan hiçbir şey düşünemiyor. Herhalde bir beş dakika sürmüştür. Sesler kesildiğinde kendime gelip başımı karların içinden çıkarabildim. Isıtmayan ama resimde yerini almaya çalışan güneşin etkisiyle kırmızı beyaz bir görüntü vardı az ilerimde. Kaynar suyun buharını andıran bir buhar karların üzerinde tütüyordu. Bir çatışma yaşayacağım aklımın ucundan geçmezdi. Hiç ihtimal vermiyordum böyle bir şeye. İlk kurşun sesini duyduğumda hakikat bütün çıplaklığıyla karşıma çıkıvermişti. Ne yapacağımı şaşırılmıştım.

Öncü timdi benim timim, o yüzden ilk darbeyi yiyen bizdik. Diğerleri şanslıydı, kuytuda kalıyorlardı. Bize yardım etme ihtimalleri de yoktu. İşte o an hayat durmuştu, zaman denen şeyin hiçbir anlamı yoktu; bir dakika olsa ne yazar, bir saat olsa ne? Sağanak gibi üzerine mermi yağarken ne düşünebilirsin? Anneni, babanı, karını, çocuğunu... Hayır, aklına bile gelmiyor o dakika. Yalnızca tetiğe basıyorsun. İki dakika iki asırmış gibi

geliyor sana. Öleceğine aklın yatıyor. Şehit olacaksın. Teselli. Ama canın yanıyor.

Hayattasın. Düşünsene, kader çizgisi azıcık oynasa sen de gideceksin öbür tarafa. Çok ince bir çizgi var ölümle hayat arasında. Bir fotoğraftaki yüzlere bak bir de o anki yüzleri düşün. Soğuk bir geceden çıkmış bu yüzler, gerçek yüzleri değil hiçbirinin, bakanda derin yanılısama yaratan, mutluluk pozları veren, bu dağların hâkimi benim dediren pozun arkasında insan içine çıkacak olmanın maskesini taşıyorlar. Gece it gibi titreyen, elini apış arasına sokup ısınmaya çalışan, telef olup gideceğiz buralarda diyen onlar değil sanki. Fotoğraf karesine girerek ölümsüzleşmek istiyor hepsi. Ölümsüzleşiyorlar da.

Fotoğraf çektiirdikten sonra herkes çantasını sırtlanmış, yürüyüş düzeni almıştı. Herkes hazır mı çavuş? Kalan bir şey olmasın, son kez kontrol edin, çıkıyoruz, dedim. Çavuş, hazırız, komutanım dedi. Önde Bilecikli vardı. Sağ baştaki ufak boylu olan. Onun ardında Ardahanlı. Ardahanlıdan sonra astsubay Hasan... Ben ortalardaydım. Geri dönüş yolunda olduğumuz için hareketlerimizde rahatlık vardı. Önümde Mesut, Ispartalı, onunla sohbet ede ede yürüyorduk. Memurdu Mesut. Ziraat Meslek Lisesini bitirmiş. Onunla ziraattan, Isparta'dan, güllerden, Demirel'den konuşa konuşa gidiyorduk. Arada bir çavuş lafa karışıyor, kendince Mesut'a takılıyordu. Anlaşılan herkesin keyfi yerindeydi. Soğuğu kesmese de güneşin varlığı sevindiriciydi.

Sekiz Virajlar'a kadar güle oynaya geldik. Sekiz Virajlar adı üstünde zikzaklar çizen bir yol. Buradaki en tehlikeli bölgeydi. Bilecikliye daha dikkatli olmasını, gözünü dört açmasını söyledim. Sevgilini değil, arkandaki askerleri düşün, dedim. Düşünsem de alamadıktan sonra ne işime yarar sevmek komutanım, dedi arkaya dönerek ve son sözü şu oldu: Askerlik bitince G3'lerin birini alarak babasının kapısına dayanacağım, veriyor musun, vermiyor musun? Hadi sıkıysa vermesin. Önüne dön-

mesiyle yere düşmesi bir oldu Bileciklinin. Arkasından yağmur gibi yağmaya başladı mermiler.

İlk anda kendini kurtardın kurtardın, yoksa kurtuluş yok. O ilk ateşte öndeki beş arkadaşımız içti şehadet şerbetini; Bilecikli, Ardahanlı, astsubay Hasan, Afyonlu, Çorumlu. Hasan'ın üç çocuğu vardı. Buralar tekin değil diye getirmemiş onları. Eşi öğretmen. Doğu görevi bitse rahatlayacaklar. Çocuklar yüzümü unuttu diyor Hasan. Heybetli, asil bir adam. Yeşiller yakışıyordu ona. İyiyi ne yakışmaz ki! En çok da eşinin gözyaşları yakıştı bayrağın üstüne, hayat arkadaşının, yoldaşının, derttaşının.

Terhis olduktan sonra Hasan'ın evine gittim. Kaç kere evin önünden geçtiğim halde bir türlü zile basamadım. Vefa göstergesi olacaktı. Arkadaşımı yâd edeceğim diye kendi kendime söylendimse de yarayı deşmenin anlamsızlığı içimde küçük küçük esmeye başladı; konuşmalar nereye varır, çocukları kucağıma aldığımda ne söylerim, babaları hakkında onlara ne anlatabilirim. Özenle yaptırdığım çiçek, kalbine isabet eden kurşun gibi ağır geldi elime. Çocukları izlediğim köşeye çelenk niyetiyle bırakıverdim. Korkudan mı çaresizlikten mi olduğunu bilemediğim kalp atışlarım kendini ele veriyordu. Gün boyu o köşede Hasan'ı seyrettim. Küçük Hasanları, küçük dünyaları, el ele tutmayı hayal ettikleri parkta sallanacakları günleri. Çocuklarımın kokusunu unuttum, demişti Hasan bir seferinde, nasıl özledim bilemezsin, yanımda olsalar da doya doya sarılısam.

Herkesin farklı bir hikâyesi var ve hikâyeler gittikçe ayrılıyor birbirinden; insanlar gibi hikâyeler de uzaklaşıyor kendilerinden. Şimdi sen anlayabilir misin yaşananları? Bir şehit annesinin gözlerine dokunabilir misin? Senin hangi sözün teselli edecek onun yanan yüreğini? Ne hayalleri vardı oysa onun. İş bulacak, evlendirecek, torun torba sahibi olacak... Ama bir de bakıyorsun, kırmızı bir tabutla geri geliyor baba ocağına. O an başka hayatlar, başka acılar ya da büyük başarılar, göğsümüzü kabartacak sevinçler kimin umurunda. Küçük bir avluda

toplanmış birkaç yakından başka kimse kalmayacak az sonra. Gözü yaşlı bir anne, metin olmaya çalışan bir baba, varsa bir eş, çocuklar, kardeşler; ne gözlerine doyulabilmiştir gidenin, ne sözlerine. Bir yığın insan, bir yığın görüntü var ki, kimin yüreği daha çok yanıyor anlayamadım tören boyunca. Hainlere meydan okunurken Sekiz Virajlar'daki görüntüler geldi gözlerimin önüne. Omuz omuza verdiğim arkadaşımı biraz sonra omzuma alacaktım. Son konuşmalarımız, son gülüşlerimiz, son çay içişimiz duvara asılı bir resim gibi aklımda.

En arkada, sadece kafası görünen var ya, Çorumlu o. Yayıp dudaklarıyla ağzını aç aça konuşur, ben bööleyin arkadaş, elleşmeyin bennen, derdi gevrek gevrek. Her sabah hamamcı oluyor diye dalga geçerdi arkadaşları. Kimi zaman yanmazdı kazanlar, soğuk suyla gusül eder gelirdi. Marangozdu, diğerleri gibi o da el işinde çalışırdı. Askerlik bitince ne yapacaksın diye sorduğumda, ötekilerle aynıydı cevap: Bildiğimiz başka bir iş mi var komutanım?

Neler gizlidir fotoğraflarda, kimse bilemez; sen bilebilir misin? Ne sırlar saklıdır yüzlerin gerisinde. Şu görüntü sana neyi anlatır? Tebessüm ediyor. Gerçekten mutlu mu? Deklanşöre basan kişi, gülümseyin, diyor. Biraz daha yaklaşın birbirinize, sığmıyorsunuz. Herkes bana baksın. Neden kimse kendisi olamaz fotoğraflarda? Kaskatı çıkmışım ben. Sanki sırtımda tonlarca ağırlık var, kaldırmakta zorlanıyorum. Afyonlunun gözleri ne kadar donuk, az ilerimizdeki buz sarkıtlarından farksız. Kim bilir neyi düşünüyor o an? Ya Sivaslı... Onun tek derdi var, para. Daha doğrusu gelmeyen para. Sülüsü alınca Allahayısmarladık demek için gittiği evlerde yol harçlığı diye verdikleri parayla idare etmeye çalışıyor, ancak bir yere kadar, gene de kimse sesini çıkarmıyor beleş sigara verirken. En çok İstanbullu arka çıkıyor. Ona karşı oldukça cömert. O da onun her isteğini yerine getiriyor. Her şeye rağmen mutlu görünüyor. Onun kade küfrettiğini duymadım hiç. Ailesine yük olmamak, onları